

Štatút Vodnej záchranej služby Slovenského Červeného kríža

Najvyššia rada Slovenského Červeného kríža vydáva podľa článku XII ods. 2 Stanov Slovenského Červeného kríža tento Štatút Vodnej záchranej služby Slovenského Červeného kríža.

Článok 1 ÚVODNÉ USTANOVENIA

1. Vodná záchranná služba Slovenského Červeného kríža (ďalej len „VZS“) je osobitná organizačná jednotka Slovenského Červeného kríža (ďalej len „SČK“) so špeciálnym a výberovým zameraním.
2. VZS sa vo svojej činnosti riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi SČK, ako aj základnými princípmi Medzinárodného hnutia Červeného kríža a Červeného polmesiaca, ktorými sú humanita, nestrannosť, neutralita, nezávislosť, dobrovoľnosť, jednota, univerzálnosť.
3. VZS je členom medzinárodnej organizácie vodných záchranárov ILS (International Life Saving Federation), podporuje jej hlavné ciele, uznáva jej Štatút, ak nie je v rozpore so základnými princípmi uvedenými v odseku 2 a prostredníctvom svojich členov sa priamo podieľa na riadení a rozvoji tejto organizácie.

Článok 2 ÚLOHY VZS

1. VZS plní na území Slovenskej republiky najmä tieto úlohy
 - a) v spolupráci s prevádzkovateľmi vodných plôch, bazénov, kúpalísk a zariadení pre vodné atrakcie (ďalej len „vodné plochy“) organizuje a vykonáva preventívnu a záchranársku činnosť na vodných plochách s cieľom zamedziť možnému poškodeniu zdravia a utopeniam,
 - b) prostredníctvom školiacich stredísk zabezpečuje školenie a preškoľovanie plavcov – záchranárov,
 - c) prostredníctvom plavcov - záchranárov vykonáva svoju činnosť pri vodných športoch, iných súťažiach a podujatiach na vodných plochách,
 - d) organizuje a vykonáva športové aktivity zamerané na prezentovanie výkonnosti členov VZS, ako aj domáce a medzinárodné športové súťaže plavcov – záchranárov,
 - e) pripravuje sa na aktívnu záchranársku činnosť pri mimoriadnych udalostiach spôsobených vodným živlom,
 - f) podľa koncepcie SČK prostredníctvom Ústredného sekretariátu SČK (ďalej len „ústredný sekretariát“) sa aktívne zapája do spolupráce so záchranými zložkami integrovaného záchranného systému a zúčastňuje sa na záchranárskych cvičeniach; aktívne sa podieľa na vzdelanostnom a materiálnom budovaní záchranárskych družstiev,

- g) aktívne spolupracuje s prevádzkovateľmi vodných plôch s cieľom rozšíriť kvalifikovanosť záchranárskej činnosti na celé územie Slovenskej republiky.
2. VZS plní mimo územia Slovenskej republiky najmä tieto úlohy
- a) zastupuje záujmy SČK v medzinárodnej organizácii vodných záchranárov ILS,
 - b) prostredníctvom reprezentantov VZS reprezentuje SČK na významných medzinárodných podujatiach záchranárskeho športu.

Článok 3

ČLENSTVO VO VZS

1. Členstvo vo VZS je dobrovoľné. Členovia VZS vzájomne spolupracujú bez ohľadu na rasu, pohlavie, národnosť, štátnu príslušnosť, náboženské vyznanie alebo politické presvedčenie.
2. Členom VZS sa môže stať každá fyzická osoba staršia ako 15 rokov. Po splnení podmienok Pedagogického dokumentu VZS a dovŕšení 18 rokov veku môže vykonávať záchranársku činnosť.
3. Členstvo vzniká registráciou. Registráciu vykoná predseda miestneho spolku VZS, ktorému uchádzač o členstvo podá písomnú prihlášku. Registrácia sa vykoná ku dňu podania prihlášky. Ak uchádzač nespĺňa podmienky ustanovené zákonom o SČK, stanovami SČK a týmto štatútom, registrácia sa nevykoná. Uchádzač môže požiadať, aby rozhodnutie o nevykonaní registrácie preskúmala výkonná rada VZS.
4. Členstvo vo VZS zaniká vystúpením člena, zrušením členstva, úmrtím alebo vyhlásením osoby za mŕtvu.
5. Rozhodnutie o vystúpení člen VZS písomne oznámi miestnemu spolku VZS, v ktorom je registrovaný. Členstvo zaniká dňom doručenia oznámenia o vystúpení.
6. Zrušiť členstvo možno členovi VZS, ktorý
 - a) hrubým spôsobom alebo opakovane poruší zákon o SČK, stanovы SČK alebo tento štatút, najmä zneužije znak alebo názov SČK, alebo poškodí dobré meno SČK alebo VZS,
 - b) opakovane neplní povinnosti člena VZS, hoci na ich neplnenie bol písomne upozornený a zároveň bol upozornený na možnosť zrušenia členstva,
 - c) neplatí členské príspevky najmenej dva roky za sebou.
7. O zrušení členstva rozhoduje zhromaždenie členov miestneho spolku VZS, v ktorom je člen registrovaný. Ak zhromaždenie členstvo nezruší, hoci sú na to dôvody, o zrušení členstva môže rozhodnúť výkonná rada VZS.
8. Proti rozhodnutiu o zrušení členstva sa člen VZS môže odvolať. Ak o zrušení členstva rozhodlo zhromaždenie členov miestneho spolku VZS, odvolanie preskúma výkonná rada VZS. Ak o zrušení členstva rozhodla výkonná rada VZS, odvolanie preskúma Prezídium SČK.
9. Osobám, ktoré sa mimoriadne významne zaslúžili o rozvoj alebo dobré meno VZS, môže výkonná rada VZS na návrh miestneho spolku VZS udeliť čestné členstvo. Čestný člen je povinný dodržiavať základné princípy Medzinárodného hnutia Červeného kríža a Červeného polmesiaca. Má právo zúčastňovať sa aktivít VZS a zasadnutí jeho orgánov bez práva hlasovať, voliť a byť volený.

Článok 4 PRÁVA ČLENA VZS

Člen VZS má právo

- a) podieľať sa na plnení úloh VZS a na tento účel využívať v nevyhnutnom rozsahu pridelený záchranársky materiál a záchranárske oblečenie,
- b) pri plní úloh používať označenie VZS,
- c) zúčastňovať sa rokovaní orgánov VZS, ktorých je členom,
- d) hlasovať a voliť, okrem čestných členov,
- e) byť volený do orgánov VZS, ak dovŕšil 18 rokov, okrem čestných členov,
- f) slobodne prejavovať názory na činnosť VZS a SČK, obracať sa s návrhmi, požiadavkami, sťažnosťami a kritikou na všetky orgány VZS a SČK a žiadať odpoveď,
- g) požadovať ochranu, pomoc a podporu v súlade so základnými princípmi Medzinárodného hnutia Červeného kríža a Červeného polmesiaca a medzinárodnej organizácie vodných záchranárov ILS,
- h) nosiť vyznamenania SČK a pri organizovaných akciách a podujatiach súvisiacich s činnosťou SČK aj uniformu SČK, prípadne VZS,
- i) zvyšovať svoju odbornú spôsobilosť a zdatnosť formou účasti na špecializovaných doškoleniach a na praktických cvičeniach.

Článok 5 POVINNOSTI ČLENA VZS

Člen VZS je povinný

- a) poznať a riadiť sa stanovami SČK, týmto štatútom a chrániť znak, názov a dobré meno SČK a VZS, ich jednotu a vnútornú demokraciu,
- b) poskytnúť pomoc ľuďom v ohrození vodným živlom, ak táto pomoc neohrozuje jeho vlastné zdravie a život,
- c) v prípade aktívneho výkonu záchranárskej činnosti byť držiteľom platného preukazu VZS podľa príslušného kvalifikačného stupňa,
- d) udržiavať v bezchybnom stave a v pohotovostnom režime pridelený záchranársky materiál,
- e) chrániť majetok SČK a po ukončení členstva odovzdať zapožičaný majetok príslušnému miestnemu spolku VZS alebo územnému spolku SČK,
- f) podľa svojich schopností a možností zúčastňovať sa na činnosti VZS a voleného orgánu, ktorého je členom,
- g) pri plnení záchranárskych činností mať pri sebe preukaz VZS,
- h) rešpektovať rozhodnutia orgánov VZS, plniť úlohy vyplývajúce zo zastávanej funkcie a uložené úlohy, ak sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi SČK,
- i) platiť členské príspevky.

Článok 6 MIESTNY SPOLOK VZS

1. Miestny spolok VZS je základnou organizačnou zložkou SČK. Minimálny počet členov miestneho spolku VZS je päť. Členovia miestneho spolku VZS si na zakladajúcom zhromaždení volia predsedu a podpredsedu a poverujú funkciou pokladníka osobu staršiu ako 18 rokov.
2. Miestny spolok VZS

- a) v spolupráci s prevádzkovateľmi vodných plôch zabezpečuje preventívnu a záchranársku činnosť VZS, snaží sa o rozšírenie svojich aktivít na všetky vodné plochy, ktoré sú využívané na rekreačnú a športovú činnosť obyvateľstva,
 - b) vytvára podmienky pre športovú prípravu svojich členov a v prípade možnosti organizuje športové súťaže.
3. Najvyšším orgánom miestneho spolku VZS je zhromaždenie členov, ktoré zvoláva predseda, prípadne podpredseda podľa potreby, najmenej raz ročne.
 4. Zhromaždenie členov miestneho spolku VZS prerokováva základné otázky činnosti, najmä
 - a) schvaľuje plán činnosti na nasledujúce obdobie a správu o činnosti za predchádzajúce obdobie,
 - b) volí svojho predsedu a podpredsedu a poveruje funkciou pokladníka osobu staršiu ako 18 rokov,
 - c) navrhuje svojho člena do územnej rady územného spolku SČK,
 - d) navrhuje svojich členov do vyšších orgánov VZS, vyjadruje sa k návrhom výkonnej rady VZS a odborných komisií VZS .
 5. Funkčné obdobie predsedu, podpredsedu a pokladníka miestneho spolku VZS je štvorročné a skončí zvolením nových.
 6. Miestny spolok VZS vzniká dňom registrácie a zaniká dňom zrušenia registrácie príslušným územným spolkom SČK. Miestny spolok VZS zaniká na základe
 - a) súhlasu nadpolovičnej väčšiny všetkých členov miestneho spolku VZS,
 - b) rozhodnutia výkonnej rady VZS, ak je činnosť miestneho spolku VZS v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo vnútornými predpismi SČK.

Článok 7

VALNÉ ZHROMAŽDENIE VZS

1. Valné zhromaždenie VZS je najvyšším orgánom VZS. Tvoria ho členovia výkonnej rady VZS a delegovaní členovia miestnych spolkov VZS podľa kľúča schváleného výkonnou radou VZS. Valné zhromaždenie VZS zvoláva výkonná rada VZS najmenej raz za štyri roky alebo na žiadosť nadpolovičnej väčšiny miestnych spolkov VZS.
2. Valné zhromaždenie VZS
 - a) schvaľuje správu o činnosti VZS a hospodárenie VZS za predchádzajúce obdobie,
 - b) schvaľuje návrh činnosti VZS na nasledujúce obdobie,
 - c) volí prezidenta VZS, dvoch viceprezidentov VZS a ďalších dvoch členov výkonnej rady VZS na obdobie štyroch rokov.
 - d) volí delegáta a jeho náhradníka na Snem SČK.

Článok 8

VÝKONNÁ RADA VZS

1. Výkonná rada VZS je stály výkonný orgán VZS. Tvoria ju prezident, dvaja viceprezidenti, ďalší dvaja členovia zvolení valným zhromaždením VZS, poverený zamestnanec ústredného sekretariátu a vedúci školiacich stredísk. Zasadanie Výkonnej rady VZS zvoláva prezident VZS najmenej dvakrát ročne.
2. Výkonná rada VZS
 - a) zabezpečuje plnenie uznesení valného zhromaždenia VZS,

- b) je zastupiteľským orgánom miestnych spolkov VZS a v spolupráci s inými zložkami VZS a SČK rozhoduje o otázkach týkajúcich sa činnosti VZS,
- c) volí z členov VZS predsedov a členov odborných komisií VZS a trénerov reprezentácie VZS,
- d) schvaľuje reprezentáciu na medzinárodné súťaže vodných záchranárov,
- e) určuje hlavné úlohy na nasledujúce obdobie, prideluje úlohy odborným komisiám VZS a kontroluje ich činnosť,
- f) usmerňuje činnosť VZS, predkladá nadriadeným orgánom SČK návrhy týkajúce sa VZS,
- g) pripravuje návrh Štatútu VZS, jeho zmien a doplnkov a prostredníctvom prezidenta VZS ho predkladá na schválenie Najvyššej rade SČK,
- h) schvaľuje členov VZS do príslušných orgánov, ak to nie je v právomoci iných orgánov VZS.

Článok 9 PREZIDENT A VICEPREZIDENTI VZS

1. Prezident VZS je reprezentantom a zástupcom VZS navonok a v styku so zahraničím. Ak nemôže vykonávať svoju funkciu, zastupuje ho v plnom rozsahu ním poverený viceprezident.
2. Prezident VZS pripravuje a predkladá návrhy na rokovanie výkonnej rady VZS.
3. Prezident VZS je členom Najvyššej rady SČK a zastupuje záujmy VZS.
4. Prezident VZS môže byť vo funkcii najviac dve za sebou idúce funkčné obdobia.

Článok 10 ŠKOLIACE STREDISKÁ VZS

1. Školiace strediská VZS zriaďuje územný spolok SČK po schválení výkonnou radou VZS. Školiace strediská sú organizačne začlenené pod príslušný územný spolok SČK.
2. Školiace strediská VZS plnia tieto úlohy
 - a) zabezpečujú školenie a preškoľovanie plavcov - záchranárov,
 - b) zabezpečujú preškoľovanie vybraných členov VZS pre doplnkové špecializácie súvisiace so záchranou na vode a pod vodou,
 - c) poskytujú odborné konzultácie pre prevádzkovateľov vodných plôch.
3. Na plnenie úloh podľa odseku 2 využívajú aj odborníkov mimo VZS.
4. Prostredníctvom zástupcov SČK pôsobiacich v orgánoch medzinárodnej organizácie vodných záchranárov ILS prispôbujú metodiku a kvalifikačné stupne VZS medzinárodným štandardom ILS.
5. Podrobnosti o činnosti školiacich stredísk upraví organizačný poriadok, ktorý vydá výkonná rada VZS.

Článok 11 ODBORNÉ KOMISIE VZS

Odborné komisie VZS, ako poradné orgány, zriaďuje v prípade potreby výkonná rada VZS.

Článok 12

ZÁSADY ROZHODOVANIA

1. Členovia VZS môžu vyjadrovať svoju vôľu priamo na zhromaždení členov miestneho spolku VZS alebo prostredníctvom svojich zástupcov vo vyšších orgánoch VZS a SČK.
2. Ak tento štatút neustanovuje inak, orgány na všetkých stupňoch VZS sú volené verejným alebo tajným hlasovaním. O spôsobe hlasovania rozhoduje orgán, ktorý voľbu uskutočňuje. Voľby sú právoplatné, ak sa ich zúčastní nadpolovičná väčšina členov orgánu alebo delegátov. Zvolení sú členovia, za ktorých hlasovala nadpolovičná väčšina prítomných členov alebo delegátov.
3. Rozhodovanie volených orgánov je podmienené účasťou nadpolovičnej väčšiny ich členov alebo delegátov. Uznesenie je prijaté, ak zaň hlasovala nadpolovičná väčšina prítomných členov alebo delegátov.
4. Čestní členovia nemajú právo hlasovať.
5. Uznesenia, ktoré odporujú všeobecne záväzným právnym predpisom alebo vnútorným predpisom SČK, orgán vyššieho stupňa zruší.

Článok 13

ZÁSADY VOLIEB

1. Každý člen VZS, ktorý dovŕšil 18 rokov, má právo kandidovať a byť volený do orgánov VZS. Za prezidenta a viceprezidenta VZS, ako aj do funkcie s hmotnou zodpovednosťou môžu byť volení členovia VZS, ktorí dovŕšili 18 rokov.
2. Funkčné obdobie všetkých volených orgánov VZS je štvorročné s výnimkou delegáta na Snem územného spolku SČK, Snem SČK a náhradníka delegáta na Snem SČK. Funkčné obdobie končí zvolením nových orgánov.
3. Výkon funkcie vo volenom orgáne je možné ukončiť i počas funkčného obdobia, a to
 - a) vzdaním sa funkcie,
 - b) odvolaním z funkcie,
 - c) uskutočnením nových volieb,
 - d) zánikom členstva vo VZS (čl. 3 ods. 6).
4. Uvoľnené miesta možno obsadiť voľbou alebo kooptovaním, a to podľa rozhodnutia orgánu, ktorého sa voľba alebo kooptácia týka. Kooptovať možno najviac 20 % uvoľnených miest v príslušnom orgáne. Kooptovať možno do všetkých orgánov VZS.
5. Ak sa počas funkčného obdobia uvoľní funkcia predsedu miestneho spolku VZS, túto funkciu vykonáva podpredseda. Ak sa počas funkčného obdobia uvoľní funkcia prezidenta VZS, do najbližších volieb vykonáva túto funkciu viceprezident VZS.
6. Volené orgány za výkon svojej funkcie zodpovedajú tomu orgánu, ktorý ich zvolil, prípadne ustanovil a vyšším orgánom SČK.

Článok 14

HOSPODÁRENIE VZS

1. VZS má právo užívať zverený majetok SČK na plnenie svojich úloh a rozvoj VZS, chrániť ho a hospodáriť s ním účelne a efektívne.

2. Hospodárenie VZS sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi SČK.
3. Na krytie nákladov spojených s plnením úloh a rozvojom VZS sa využívajú finančné prostriedky získané z
 - a) členských príspevkov,
 - b) štátneho príspevku,
 - c) výnosov vlastnej činnosti,
 - d) iných zdrojov.
4. Rozpočet VZS je súčasťou rozpočtu ústredného sekretariátu a príslušných územných spolkov, ktoré zároveň zabezpečujú účtovnú a ďalšiu ekonomickú agendu VZS. Návrh rozpočtu pripravuje miestny spolok VZS s príslušným územným spolkom SČK. Súčasťou návrhu je aj rozpočet školiaceho strediska VZS. Na úrovni ústredného sekretariátu sa rozpočtujú zdroje a náklady spojené s členstvom VZS v medzinárodnej organizácii vodných záchranárov ILS a na športovú reprezentáciu VZS.
5. Finančné prostriedky zo štátneho príspevku na činnosť VZS sú pridelované príslušnému územnému spolku v rámci objemu určeného na jeho činnosť. Výška tohto objemu je schválená v rozpočte SČK.
6. Finančné prostriedky získané vlastnou činnosťou miestnych spolkov VZS sú určené predovšetkým na rozvoj ich materiálnej a vzdelávacej základne.
7. Finančné prostriedky získané činnosťou školiacich stredísk VZS sú určené najmä na ich činnosť, na činnosť miestnych spolkov VZS a príslušného územného spolku SČK, pod ktorý sú organizačne začlenené. Použitie finančných prostriedkov z účtov VZS pre potreby územnému spolku SČK schvaľuje na návrh riaditeľ a predsedu územného spolku SČK a návrhu predsedu príslušného miestneho spolku VZS výkonná rada VZS.
8. Finančné prostriedky za vydanie preukazu plavca - záchranára sa poukazujú na osobitný účet VZS. Z týchto prostriedkov sa financuje činnosť výkonnej rady a valného zhromaždenia VZS. Výkonná rada VZS môže rozhodnúť o použití týchto prostriedkov aj na iný účel súvisiaci s činnosťou VZS alebo SČK.

Článok 15 KONTROLA VZS

1. Kontrolu činnosti a hospodárenia VZS vykonávajú kontrolná rada SČK, kontrolná rada územného spolku SČK a kontrolór SČK v zmysle platných predpisov SČK.

Článok 16 ZÁNLIK VZS

VZS zanikne

- a) ak zanikne posledný miestny spolok VZS,
- b) ak o zániku VZS rozhodne snem SČK,
- c) dňom zániku SČK.

Článok 17 **POUŽÍVANIE SYMBOLU VZS**

1. VZS používa vlastný symbol, ktorý zobrazuje červený kríž nad modrou vodnou plochou polkruhového tvaru s polkruhovým nápisom VODNÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA SČK, umiestnené v dvojitém modrom kruhu.
2. Symbol VZS sa používa na všetkých záchranárskych prostriedkoch VZS a na oblečení členov VZS. Symbol je možné doplniť a kombinovať s nápisom PLAVČÍK alebo s anglickým nápisom WATER RESCUE.
3. Pri záchranných akciách môžu členovia VZS používať na člnoch a vozidlách VZS aj oranžové svetelné zariadenia, ak je ich používanie schválené Štátnou plavebnou správou alebo dopravným inšpektorátom.

Článok 18 **VÝKLAD ŠTATÚTU**

1. Závazný výklad jednotlivých ustanovení štatútu prislúcha prezidentovi VZS v súčinnosti s generálnym sekretárom SČK.

Článok 19 **ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA**

1. Ak tento štatút neupravuje niektoré vzťahy týkajúce sa činnosti VZS, na tieto vzťahy sa primerane uplatnia príslušné ustanovenia Stanov SČK.
2. Zrušuje sa štatút VZS, ktorý z poverenia Najvyššej rady SČK zo dňa 23. 3. 2002 schválila Výkonná rada SČK dňa 28. 9. 2002.
3. Tento štatút schválila Najvyššia rada SČK dňa 24. 11. 2012.
4. Účinnosť nadobúda dňom 1. 1. 2013.

Príloha: logo VZS SČK

